

Bruksela, 15 grudnia 2020 r.
(OR. en)

13750/20
ADD 1
LIMITE
PV CONS 28
RELEX 982

PROJEKT PROTOKOŁU
RADA UNII EUROPEJSKIEJ
(Sprawy zagraniczne)
7 grudnia 2020 r.

SPIS TREŚCI

Strona

Działania o charakterze nieustawodawczym

3.	Sprawy bieżące	3
4.	Stosunki transatlantyckie	3
5.	Strategiczna autonomia	3
6.	Sprawy różne	4
ZAŁĄCZNIK – Oświadczenia do protokołu Rady		5–9

Działania o charakterze nieustawodawczym

3. Sprawy bieżące

Ministrowie uczcili międzynarodowy Dzień Praw Człowieka (10 grudnia) i wyrazili zadowolenie z przyjęcia globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka (punkt A).

Rada omówiła sytuację w Wenezueli po wyborach parlamentarnych, które odbyły się w dniu 6 grudnia i nie są uznawane za wolne, sprawiedliwe ani demokratyczne. Rada podkreśliła, że Wenezuela potrzebuje politycznego rozwiązania, które pozwoli przezwyciężyć obecny impas i umożliwi dostarczenie ludności tego kraju pilnie potrzebnej pomocy humanitarnej.

Jeżeli chodzi o Turcję, Rada odnotowała nieustanne prowokacje i groźby ze strony Turcji i omówiła tę kwestię z myślą o EUCO.

Rozmawiając na temat Gruzji, Rada wyraziła stałe poparcie dla jej procesu demokratycznego oraz dla wysiłków mediacyjnych delegatury UE.

4. Stosunki transatlantyckie

Wymiana poglądów

Rada przeprowadziła wymianę poglądów na temat priorytetów UE w zakresie współpracy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Rada przyjęła konkluzje w sprawie stosunków Unia Europejska – Stany Zjednoczone w wersji przedstawionej w dok. 13724/20.

5. Strategiczna autonomia

Wymiana poglądów

Wysoki przedstawiciel zaprezentował tę kwestię i główne elementy dyskusji. Podczas obiadu kontynuowano wymianę poglądów w sposób nieformalny.

6. Sprawy różne

Ministrowie omówili wdrożenie ustawy o bezpieczeństwie narodowym, którą objęto **Hongkong** 30 czerwca 2020 r. UE będzie nadal wdrażać środki uzgodnione w lipcu 2020 r.

Komisja Europejska poinformowała ministrów o pomyślnym zakończeniu negocjacji w sprawie nowej umowy o partnerstwie zastępującej **umowę z Kotonu**.

Szwecja poinformowała ministrów o wynikach posiedzenia Rady Ministerialnej **OBWE** w dniach 3–4 grudnia 2020 r.

Ministrowie wezwali do natychmiastowego zaprzestania działań wojennych w **Etiopii** oraz do dalszych wysiłków mediacyjnych ze strony UA, a także zapewnienia dostępu pomocy humanitarnej.

Rada zapoznała się z wynikami międzynarodowej konferencji na rzecz wsparcia dla **Libańczyków**, która odbyła się w dniu 2 grudnia.

Węgry poinformowały o niedawnych atakach na społeczność węgierską na Zakarpaciu.

Rada przeprowadziła wymianę poglądów na temat sytuacji na **Białorusi** i dalszego wsparcia ze strony UE.

Rada przyjęła do wiadomości, że wysoki przedstawiciel zamierza omówić **zewnętrzne aspekty migracji** na następnym posiedzeniu Rady do Spraw Zagranicznych.

Rada przyjęła do wiadomości informację o nieformalnym posiedzeniu ministerialnym **UE-27 – Ameryka Łacińska i Karaiby** w dniu 14 grudnia, którego gospodarzem będzie minister spraw zagranicznych Niemiec.

**Oświadczenia do nieustawodawczych punktów 4 i 5 w wykazie punktów B przedstawionym
w dok. 13600/20**

Ad pkt 4 w wykazie Stosunki transatlantyczne
punktów B:

OŚWIADCZENIE POLSKI I WĘGIER

W odniesieniu do konkluzji Rady w sprawie stosunków Unia Europejska – Stany Zjednoczone, Polska i Węgry rozumieją sformułowanie „równouprawnienie płci” (pkt 1) jako nawiązanie do równości kobiet i mężczyzn, o której mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

Ad pkt 5 w wykazie Strategiczna autonomia
punktów B:

OŚWIADCZENIE DANII

„Dania podkreśla znaczenie wyraźnego rozdzielenia formalnych i nieformalnych dyskusji na szczepku Rady. Jak wspomniano w momencie przyjmowania porządku obrad, należy o tym wyraźnie informować z odpowiednim wyprzedzeniem przed posiedzeniami Rady i z pełnym poszanowaniem terminów określonych w regulaminie wewnętrznym Rady. Zmiana statusu punktu porządku obrad tuż przed posiedzeniem Rady stwarza trudności niektórym państwom członkowskim w odniesieniu do zobowiązań wobec parlamentów narodowych i należy jej unikać”.

Oświadczenia do nieustawodawczych punktów A przedstawionych w dok. 13602/20

Ad pkt 5 w wykazie **Konkluzje w sprawie umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO**
punktów A: *Zatwierdzenie*

OŚWIADCZENIE POLSKI I WĘGIER

„W odniesieniu do projektu konkluzji Rady w sprawie umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO Polska i Węgry rozumieją sformułowania: »uwzględnienie we wszystkich działaniach kwestii związanych z [...] płcią« (pkt 8) oraz »zapewnienie bardziej dogłębnego i systematycznego uwzględniania kwestii związanych z [...] płcią« (pkt 9 punkt 8) jako nawiązania do uwzględniania równości kobiet i mężczyzn, o której mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

Przedstawiwszy to wyjaśnienie, Polska i Węgry akceptują propozycję konkluzji Rady w sprawie umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO”.

Ad pkt 6 w wykazie **Konkluzje Rady w sprawie unijnej mediacji**
punktów A: *Zatwierdzenie*

OŚWIADCZENIE POLSKI I WĘGIER

„W odniesieniu do konkluzji Rady w sprawie unijnej mediacji Polska i Węgry rozumieją sformułowania: »UE i jej państwa członkowskie będą promować [...] równość płci [...]. W tym kontekście uwzględnianie aspektu płci [...] to jeden z określonych priorytetów UE, dlatego Rada podkreśla potrzebę podjęcia konkretnych środków w tym zakresie« (pkt 6) jako nawiązania do uwzględniania równości kobiet i mężczyzn, o której mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

Przedstawiwszy to wyjaśnienie, Polska i Węgry akceptują propozycję konkluzji Rady w sprawie unijnej mediacji”.

OŚWIADCZENIE BELGII

dotyczące głównej odpowiedzialności państw w odniesieniu do praw człowieka

„Belgia wyraża zadowolenie z przyjęcia decyzji Rady i rozporządzenia Rady w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka, a tym samym z utworzenia unijnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka. UE oparta jest na poszanowaniu praw człowieka i jest zaangażowana w ich ochronę zarówno w obrębie UE, jak i na świecie. Prawa człowieka odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu pokoju i trwałego bezpieczeństwa; są także podstawą działań zewnętrznych UE.

Powinno być jasne, że państwa ponoszą główną odpowiedzialność za zapewnianie przestrzegania praw człowieka i ochronę swoich obywateli przed pogwałceniami tych praw. Belgia z zadowoleniem przyjmuje zatem motyw 2 decyzji Rady, w którym wskazuje się, że „państwa ponoszą główną odpowiedzialność za poszanowanie i ochronę praw człowieka, jak również za spełnianie obowiązków w tej dziedzinie, w tym za zapewnianie przestrzegania prawa międzynarodowego praw człowieka”.

Prawo międzynarodowe praw człowieka zobowiązuje państwa do chronienia osób i grup przed naruszeniami praw człowieka, do powstrzymywania się od ingerencji w korzystanie przez nie z praw człowieka lub od ograniczania tego korzystania, oraz do podejmowania zdecydowanych działań w celu ułatwiania korzystania z praw człowieka.

Na dłuższą metę najlepszym sposobem zapobiegania poważnym pogwałceniom praw człowieka jest rozwiązanie podstawowych przyczyn konfliktów, propagowanie praw człowieka i praworządności oraz wzmacnianie dobrych rządów i instytucji. Państwa powinny zatem nie tylko podpisać, ratyfikować i realizować podstawowe akty prawa międzynarodowego dotyczące zakazu popełniania aktów okrucieństwa oraz chroniące ludność (znajdącą się w niekorzystnej sytuacji), ale także wprowadzić rozwiązania legislacyjne i instytucjonalne mające na celu walkę z pogwałceniami międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa międzynarodowego praw człowieka oraz pozwalające stawiać sprawców przed sądem.

Jednak gdy dane państwo nie jest w stanie chronić swoich obywateli lub wyraźnie nie ma ku temu woli, społeczność międzynarodowa musi zaangażować się poprzez odpowiednio szybkie i odpowiednie działania.

Te różne aspekty odzwierciedlone są także w koncepcji obowiązku ochrony (R2P) opracowanej na szczelbu ONZ. UE i jej państwa członkowskie zdecydowanie popierają koncepcję R2P.

UE czynnie wspiera państwa w staraniach na rzecz ochrony i praw człowieka i spełniania obowiązków w tej dziedzinie, także poprzez swój plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024, dwustronne dialogi na temat praw człowieka i Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR). Jednak oznacza to także, że nie możemy milczeć, gdy mają miejsce poważne pogwałcenia praw człowieka. Globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka należy zatem postrzegać w takim kontekście.”

OŚWIADCZENIE BELGII

dotyczące głosowania większością kwalifikowaną

„Belgia wyraża zadowolenie z przyjęcia decyzji Rady i rozporządzenia Rady w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka, a tym samym z utworzenia unijnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka. UE oparta jest na poszanowaniu praw człowieka i jest zaangażowana w ich ochronę zarówno w obrębie UE, jak i na świecie. Prawa człowieka odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu pokoju i trwałego bezpieczeństwa; są także podstawą działań zewnętrznych UE.

System sankcji za naruszenia praw człowieka będzie dodatkowym instrumentem, którym UE będzie mogła dysponować w celu ochrony i propagowania praw człowieka na całym świecie. System ten powinien być skuteczny, by przyczyniać się do rozwiązywania problemu poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka.

W tym względzie Belgia wyraża ubolewanie z powodu tego, że na podstawie art. 5 ust. 1 przedmiotowej decyzji Rady decyzje o utworzeniu i zmianie wykazów dotyczących sankcji będą musiały być podejmowane jednomyślnie. Wymóg ten osłabi wpływ tego systemu sankcji jako elementu naszego zestawu środków dotyczących praw człowieka oraz jako instrumentu w ramach WPZiB.

Belgia uważa, że staranne i dobrze opracowane rozszerzenie głosowania większością kwalifikowaną w sprawach wchodzących w zakres WPZiB – w tym w sprawach dotyczących praw człowieka i sankcji – przyczyniłoby się do większej skuteczności i wiarygodności unijnej WPZiB broniącej naszych interesów i wartości, bez lekceważenia podstawowych interesów państw członkowskich. W tym względzie Belgia proponuje otwartą, horyzontalną dyskusję na temat tej kwestii w odpowiednich warunkach, bez powiązania z żadnym konkretnym wnioskiem.”

OŚWIADCZENIE KOMISJI

Komisja przyjmuje do wiadomości, że Rada zastrzega sobie uprawnienia wykonawcze w zakresie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka w celu zapewnienia spójności ze zmianami i przeglądem załącznika do decyzji (WPZiB) 2020/1999. W związku z art. 291 ust. 2 Traktatu Komisja nadal jest zdania, iż bardziej odpowiednie byłoby powierzenie uprawnień wykonawczych Komisji. W sprawie C-440/14 P *National Iranian Oil Company* („NIOC”) przeciwko Radzie i Komisji, Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że uprawnienia wykonawcze mogą zostać przyznane Radzie w „należycie uzasadnionych szczególnych przypadkach”. Komisja jest zatem zdania, że sprawa NIOC nie może być uznawana za precedens dla wszystkich ustaleń dotyczących uprawnień wykonawczych w odniesieniu do rozporządzeń Rady nakładających środki ograniczające. Ponadto, biorąc pod uwagę, że pojęcie „wykonywania” obejmuje stosowanie przepisów w konkretnych przypadkach za pomocą aktów obowiązujących wobec wskazanych osób, konieczne jest, aby organ wykonawczy był w stanie zagwarantować przestrzeganie wszystkich gwarancji proceduralnych przysługujących takim osobom.

OŚWIADCZENIE KOMISJI

w odniesieniu do głosowania większością kwalifikowaną

Unijny system sankcji jest ustanowiony decyzjami Rady przyjmowanymi jednomyślnie (art. 29 i art. 31 ust. 1 Traktatu UE). Zgodnie z art. 31 ust. 2 tiret trzecie TUE Rada stanowi większością kwalifikowaną w sytuacji, gdy podejmuje „decyzję wykonującą decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii”. Tak jest w przypadku decyzji wykonawczych Rady zmieniających załączniki zawierające wykazy wskazanych osób na mocy decyzji Rady ustanawiającej system sankcji.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji wyrażonym w jej komunikacie z września 2018 r. Komisja wzywa Radę do korzystania z głosowania większością kwalifikowaną w celu zmiany załączników do unijnych systemów sankcji zgodnie z procedurami na mocy art. 31 ust. 2 tiret trzecie TUE.